

bemærke, at vi Alle vide, at, fordi man kan faae en Bevilling, er det derfor ofte usikkert, om man virkelig faaer den; det er muligt, at ikkun Een af Hundrede faaer den, men de 99 kunne ikke være tjente med, at den Ene af dem faaer en Tilladelse, som de Andre ligesaa høit behøve. Det berøer desuden i de fleste Tilfælde ganske paa de underordnede Autoriteters Erklæring, om Ministeriet vil give Bevillingen, saa at det er aldeles vilkaarligt, om man kan faae sin Ansøgning bevilget eller ikke.

Den ærede Minister sagde, at der for Ti- den ikke anvendtes Tvang til at lade Børn confir- mere; men jeg gad vist, om der er Noget, der med større Ret kan kaldes Tvang, end naar man siger til den fattige Mand, som ikke kan ernære sine Børn: „Du maa ikke lade din Søn, han være nok saa dygtig i Skolen, som han være vil, komme ud til Fremmede, uden under Betingelser, under hvilke Fremmede ikke ville modtage ham; man nøder ham derved til enten at beholde sin Søn hjemme, uagtet han ikke er istand til at give ham det Fornødne, eller lade ham confirmere, og, skulde det ikke være Tvang til Confirmation, saa forstaaer jeg ikke Ordet Tvang. Den ærede Minister sagde, at det blot var et Skin af Tvang; men det er virkelig meget mere end et Skin, det er en fuldkommen synlig Virkelighed, og, saalange den er, kan man ikke medrette sige, at der ikke her i Landet anvendes Tvang til Confir- mation.

Valentin: Allerede forrige Gang, da jeg havde Ordet, tillod jeg mig at bemærke, at det saare sjældent vilde blive Tilfældet, at den foreliggende Lov kunde komme til Anvendelse. Da den meget ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts Afd. Valgfreds (Monrad) yderligere har opfordret dem, som maatte have nogen Erfaring om, hvad der var Skik og Sæd, til at afgive Vidnesbyrd, om det ikke skulde være almindeligt paa Landet, at man snarere ønskede at fremskynde Confirmationen end at udsætte den til en senere Tid, og jeg i mere end 20 Aar har været Landsbypræst, tør jeg maaskee henregne mig til dem, som have nogen Erfaring i saa Henseende. Jeg skal da udtale som min Erfaring, at der indkomme mange Begjæringer om at blive confirmeret

før det fyldte 14de Aar; men vi maae ikke overse, naar vi tale om vore Erfaringer, hvad der er bevirket ved de indskrænkende Bestemmelser, som indeholdes i § 25 af Skoleanordningen, og derfor ikke troe, at vi kunne afvise det Tilraadelige i det foreliggende Forslag derved, at vi henvise til Erfaringer, der alene ere indsamlede under andre Forhold (Hør!).

Jeg er vel ikke kaldet til videre at forsvare det foreliggende Lovudkast; men jeg troer dog ikke, at man behøver at søge længe, før at vide, til hvilken Paragraph det egentlig sigter. Vistnok er det ikke bestemt udtrykt, hvilken Bestemmelse der skal forandres; men den meget ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts Afd. Valgfreds (Monrad) fandt meget let og ganske rigtigt den omhandlede Paragraph, hvorom her er Tale, ligesom jeg ogsaa troer, at, naar Overskriften til Loven forandres noget, saaledes at det deraf fremgik, at det var en Bestemmelse i den 25de Paragraph, der skulde ophæves, saa vilde det være tilstrækkeligt klart. Jeg troer heller ikke, at man, ved at give Saadant Lovskraft, vilde indføre en ny Tvang ved at indføre en Forandring i den Bestemmelse, at Børn skulde vedblive at søge Skolen, indtil de blive confirmerede.

Den samme ærede Rigsdagsmand var af den Formening, at der allerede var givet en større Frihed, idet Børnene kunne udskrives ved 13 Aarsalderen; jeg behøver navnlig ikke at gjøre ham, der vistnok kjender Forholdene fuldkommen saa godt som jeg, opmærksom paa, at denne Bestemmelse er bleven meget væsentligt modificeret ved et senere Cancellie-Circulaire af 18de August 1846, der netop er gaaet ud fra, at det er i den modnere Alder, at Skolegangen skal fremkalde den bedste Frugt, og at derfor Børnene ikke længer skulde udskrives, som tidligere, et halvt Aar før Confirmationen, men ved en Examen, som skal gaae umiddelbart forud for Confirmationen. Selv, om denne Bestemmelse blot optages som et Tillæg til § 25, vilde den heller ikke fremkalde den Vanffelighed eller det Bilerede, som den ærede Rigsdagsmand for Ringkjøbing Amts 1ste Valgfreds (B. Schøler) har tilstøttet med Hensyn til Bestemmelserne om Studsmaal; han veed vistnok meget godt, at, hvad der i saa